

ÍNDEX

Presentació, Àngel Crespo, President del CESB

Introducció, Jordi Conejos

1. La població a Barcelona

- 1.1 Evolució de la població
- 1.2 Immigració

2. Situació econòmica l'any 2004

- 2.1 Marc econòmic internacional
- 2.2 Situació econòmica a Espanya
- 2.3 Situació econòmica a Catalunya
- 2.4 L'activitat econòmica a la ciutat

3. Mercat laboral 2004

- 3.1 Evolució de la població activa
- 3.2 Evolució de l'ocupació
- 3.3 Població aturada
- 3.4 Contractació
- 3.5 Prestacions per desocupació
- 3.6 Sinistralitat laboral
- 3.7 Les polítiques actives per a l'ocupació
 - 3.7.1 Ajuntament de Barcelona
 - 3.7.2 Agents econòmics i socials
 - 3.7.3 Altres programes i entitats
- 3.8 Mediació, negociació i salut laboral
 - 3.8.1 Mediació laboral
 - 3.8.2 Negociació col·lectiva
 - 3.8.3 Salut laboral

A LA SEGÜENT PÀGINA CONTINUA L'ÍNDEX (CAPÍTOLS 4 - 5 i 6)



PÀGINA
ANTERIOR

INICI CAPITOL

INDEX

SEGÜENT CAPITOL

PÀGINA
SEGÜENT



4. Qualitat de vida

- 4.1 Educació i formació
- 4.2 Medi ambient i sostenibilitat
- 4.3 Cultura i oci
- 4.4 Mobilitat
- 4.5 Serveis socials, equipaments i salut
- 4.6 Percepció de la ciutat

5. Perspectives

Acord estratègic per la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana

- **L'Acord estratègic per la competitivitat ha d'entrar a les empreses**, Joan Coscubiela
- **Les infraestructures en l'Acord estratègic**, Joan Rosell
- **L'Acord estratègic des d'un punt de vista sindical**, Josep M. Àlvarez

Responsabilitat social corporativa. Noves fórmules d'aplicació, Sara Berbel Sánchez

Bioregió catalana, un repte socioeconòmic i cultural, Jordi Camí

BAIE, el clúster d'aeronàutica i espai a Catalunya, Fernando de Caralt

L'EEES: una oportunitat per al desenvolupament econòmic i social, Josep Ferrer Llop

Els nous usos del temps a la ciutat, Imma Moraleda i Pérez

Ús intensiu de les TIC en tots els sectors, Fundació Barcelona digital

6. Conclusions

- 6.1 Població
- 6.2 Activitat econòmica
- 6.3 Mercat de Treball
- 6.4 Qualitat de Vida
- 6.5 Carta Municipal

Versión en castellano

La Memòria Socioeconòmica de Barcelona 2004 ha estat aprovada per el Ple del Consell Econòmic i Social de Barcelona de 27 de juny de 2005.

President:

Àngel Crespo, CCOO del Barcelonès

Vice-president/es:

Montserrat Ballarín, Ajuntament de Barcelona

Eva Granados, UGT de Catalunya

Agustí Bonavia, FTN

Secretari general: **José A. Fernández**

El grup de treball ha estat format per:

Agustí Bonavia

Aureli Barrera

José Miguel Beneroso

Neus Munté

Lluís Viñas

José A. Fernández

I ha comptat amb la supervisió i col·laboració extraordinària de **Jordi Conejos**, Degà del Col·legi d'Economistes de Catalunya.

Redacció dels capítols 1,2,3 i 4:

Gabinet Tècnic de Programació i Barcelona Economia

Ajuntament de Barcelona

Amb la participació dels:

Gabinets tècnics i departaments de formació de CCOO, UGT, FTN, Barcelona Activa i CFP de Barcelona i secretaria del CESB

Col·laboracions especials:

Joan Coscubiela, Secretari general de CCOO de Catalunya

Joan Rosell, President de FTN

José M^a Àlvarez, Secretari general UGT de Catalunya

Sara Berbel, Doctora en psicologia social

Jordi Camí, Director del Parc Recerca Biomèdica de Barcelona

Fernando de Caralt, President de l'Associació Barcelona Aeronàutica i de l'Espai

Josep Ferrer Llop, Rector de la UPC

Imma Moraleda, Regidora de l'Ajuntament de Barcelona

Fundació **Barcelona digital**

Direcció editorial i coordinació:

José A. Fernández

Disseny i maquetació:

SSB



Presentació

Àngel Crespo, President del CESB

El CESB presenta, un any més, la Memòria Socioeconòmica de Barcelona 2004 amb l'objectiu de donar a conèixer les principals dades socioeconòmiques i ocupacionals a la nostra ciutat.

Enguany s'avança la seva publicació respecte exercicis anteriors amb la intenció de donar un millor servei als nostres lectors i lectores. Ho fem precisament en un any que ha estat especialment significatiu per les organitzacions que componen el CESB ja que al desembre de 2004 es va aprovar al plenari de l'Ajuntament de Barcelona per unanimitat la reforma dels estatuts del nostre Consell, donant així resposta a les reivindicacions dels agents econòmics i socials.

A les següents pàgines trobareu, com és habitual en aquest document, les dades fonamentals sobre l'activitat econòmica a la nostra ciutat, les corresponents al mercat de treball, la qualitat de vida de la ciutadania i altres relacionades amb qüestions sociodemogràfiques, com ara l'impacte de la immigració entre d'altres col·lectius, que suposen en conjunt una anàlisi acurada i actualitzada de la vitalitat de la nostra ciutat.

Aquelles persones que a més estiguin interessades en conèixer futures tendències i línies de pensament o de treball, trobaran una mostra d'elles en el capítol de Perspectives. En ell s'aprofundeix en el paper de la Barcelona aeronàutica i de l'espai, així com en les bases del creixement del sector aeroespacial; en la responsabilitat social corporativa com una necessitat i un avantatge de les organitzacions del segle XXI, especialment si incorporen la perspectiva de gènere; en el repte socioeconòmic i cultural que suposa la bioregió catalana; les perspectives de la Barcelona digital; en l'oportunitat per al desenvolupament que implica l'espai europeu d'ensenyament superior i, per cloure el capítol, les noves tendències socials d'organització temporal com a conseqüència de la necessitat de conciliar les vides personals i laborals de la ciutadania. Tots ells temes d'actualitat que aporten enfoc estratègics per al futur de Barcelona.

A tall de conclusió trobareu les recomanacions i propostes realitzades per les institucions i organitzacions que componen el CESB des dels seus diferents àmbits de treball i perspectives. Cal destacar la recomanació d'impulsar projectes com ara el 22@, les infraestructures, la millora de l'ocupació, la defensa del medi ambient, la potenciació d'un sistema de mobilitat sostenible i el suport a la Carta Municipal. Tot això orientat a aconseguir majors cotes de desenvolupament econòmic i social per a la ciutadania de Barcelona.

Confiam que aquesta Memòria sigui un instrument d'utilitat i contribueixi al desenvolupament d'una millor qualitat de vida i benestar social de la nostra ciutat.

Introducció

Jordi Conejos, Degà del Col·legi d'Economistes de Catalunya

L'any 2004 ha estat un exercici especialment actiu pel que fa a esdeveniments socioeconòmics en qualsevol nivell territorial. L'economia mundial ha experimentat una expansió important: ha assolit un creixement d'un 5%, la taxa més elevada dels darrers temps. Val a dir, no obstant això, que l'activitat del primer semestre ha estat més dinàmica que la de la segona meitat. Per la seva banda, el comerç internacional ha acompanyat la marxa positiva del PIB, atès que ha enregistrat un augment d'un 9% en volum, per sobre dels resultats dels últims anys. Durant el 2004, però, l'evolució de l'economia internacional ha estat marcada per l'increment dels preus del petroli, que han pujat entorn d'un 34%, a la qual cosa s'ha d'afegir l'augment en les cotitzacions d'altres primeres matèries, com per exemple els metalls.

Els Estats Units i els països emergents, com ara la Xina, han estat els que han fet palès uns millors resultats econòmics al llarg de l'exercici, mentre que la Unió Europea i el Japó s'han caracteritzat per un dinamisme especialment baix, on ha destacat la feblesa de l'activitat a Alemanya i Itàlia. Els països comunitaris han resultat afectats negativament per l'apreciació de la cotització de l'euro en els mercats de divises, que ha assolit de mitjana un 10% respecte del dòlar, cosa que ha incidit desfavorablement sobre les seves exportacions.

La realitat de la Unió Europea l'han marcat, l'any 2004, dos fets de gran relleu i àmplies repercussions sobre tots els agents socioeconòmics i tots els ciutadans comunitaris. D'una banda, l'ampliació de la Unió Europea amb deu nous socis, cosa que ha modificat el centre polític i econòmic de l'espai comunitari, ja que s'ha desplaçat cap al centre-est del continent. En aquest sentit, dos grups de països mereixen especialment la nostra atenció, els bàltics i els centreeuropeus. D'altra banda, l'altre fet remarcable és el començament d'un procés de redefinició del context polític comunitari, associat a l'elaboració de la Constitució Europea, a hores d'ara en procés d'aprovació pels diversos socis.

La marxa de les economies espanyola i catalana s'ha caracteritzat, durant l'exercici 2004, per creixements superiors als de l'entorn comunitari. Com en anys anteriors, aquest millor comportament ha permès continuar avançant en el procés de convergència real i monetària respecte de la mitjana de la Unió Europea. El PIB estatal ha registrat un augment d'un 2,7%, mentre que el català ha crescut un 2,6%. El model que ha definit l'expansió de la nostra economia s'ha continuat basant en l'activitat de la construcció i en el consum final, familiar i públic, però cal destacar que el 2004 s'ha incorporat com a factor dinàmic la inversió en béns d'equipament.

Cal destacar dos esdeveniments que, l'any 2004, han condicionat de manera significativa l'evolució socioeconòmica estatal i catalana. En primer lloc, els canvis de governs a Espanya i al Principat, amb les conseqüents modificacions en filosofies i criteris d'actuació. És especialment destacable el fet que per primera vegada a la història recent el govern central i el català estiguin comandats per un mateix partit, que, a més, coincideix amb el que regeix l'Ajuntament de Barcelona. L'altre fet rellevant del 2004, del qual no ens podem oblidar, ha estat l'atemptat terrorista del 14 de març a Madrid, amb clares repercussions en molts àmbits de la nostra vida social i econòmica.

A més dels aspectes anteriors, la realitat catalana de l'any 2004 ha estat condicionada per quatre qüestions de gran importància, especialment pel que fa al nostre esdevenidor més proper. D'una banda, els treballs per dissenyar i desenvolupar un nou model econòmic i de productivitat per al Principat del futur, que s'ha posat de manifest en l'elaboració, l'aprovació i la signatura de l'Acord estratègic per la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana, impulsat des de la Generalitat i consensuat per tots els estaments socioeconòmics de Catalunya. Conté un paquet de vuitanta-sis mesures, que volen ser un

revulsiu per modificar les condicions de l'economia a mitjà i llarg termini. Un segon aspecte que cal comentar és l'augment de la sensibilitat de la nostra societat quant al tractament fiscal i econòmic desigual que rep Catalunya del govern estatal, i que al llarg del temps afecta els nostres nivells de competitivitat. Segons una comissió d'experts, aquest dèficit s'estima que està entre el 7,5% i el 9,2% del PIB català. Vinculat al punt anterior, no hem d'oblidar el preocupant creixement del dèficit sanitari, que assoleix nivells clarament desorbitats, animats, sobretot, pels nous hàbits socials de la població vers la salut, pels canvis demogràfics i, en bona part, pel fenomen ascendent de la dependència. La sostenibilitat del finançament sanitari exigeix actuacions ràpides i imaginatives, que el 2004 han passat, per exemple, per la posada en marxa d'un impost directe sobre la benzina el mes d'agost. Finalment, cal destacar que l'exercici 2004 s'ha caracteritzat per la intensificació de la cara més negativa de la globalització econòmica, com és la deslocalització d'activitats productives. Diverses factories de multinacionals instal·lades a Catalunya han hagut de tancar o de reestructurar-se per poder afrontar els nous reptes que planteja l'economia internacional.

En aquest context, l'economia de Barcelona ha experimentat el 2004 els millors resultats del darrer quadrienni, atès que ha crescut gairebé un 3%. En realitat, l'entorn ha influït decididament sobre aquest registre positiu, però, a més, cal afegir l'impacte favorable i determinant que ha tingut la celebració del Fòrum Universal de les Cultures, que durant 141 dies ha aplegat més de 1.500 ponents i 65.000 congressistes de tot el món. Les activitats constructiva i turística han encapçalat el dinamisme barceloní, seguint els trets dels darrers anys, i també els transports hi han tingut una aportació important. Paral·lelament, ha prosseguit el procés de transformació de la base econòmica de la ciutat, amb un augment de la presència de les activitats de valor afegit i intenses en tecnologia. En aquesta línia, cal esmentar, per exemple, la continuació en el desenvolupament del 22@ -amb els projectes del Campus Audiovisual, el Campus Tecnològic i Empresarial, l'Entorn de Biomedicina i l'Entorn TIC-, la posada en marxa del Barcelona Supercomputing Center-Centre Nacional de Computació -que acull el quart ordinador més potent del món, el Marenostrum-, l'endegament del projecte de Bioregió catalana l'octubre de 2004 i l'inici de funcionament del Sincrotró previst per al 2009.

Totes aquestes iniciatives indiquen el camí que ha de seguir Barcelona en els propers anys, el qual passa per intensificar els seus esforços en el disseny d'un nou model de desenvolupament (innovació, activitats quinquenals...), que sigui capaç d'afrontar els principals reptes que caracteritzen i caracteritzaran la societat i l'economia de la ciutat en el futur. La incorporació dels països emergents en els mercats internacionals (centreeuropeus i asiàtics), els processos de deslocalització productiva, la necessitat de transformar el teixit econòmic català, els fenòmens socials (envelliment, immigració, pobresa, dependència...) i els dèficits fiscal i sanitari marcaran les preocupacions i les actuacions de Barcelona a curt i mitjà termini. El nou model s'ha de fonamentar en la potenciació dels nostres actius (capacitat emprenedora, formació, innovació, infraestructures...) i en la capacitat de Barcelona i Catalunya per atreure persones i activitats. Ara bé, tot això no serà possible si no es fomenta l'esperit integrador que ha protagonitzat totes les transformacions registrades per la ciutat al llarg de la seva història. Aquest esperit s'ha de definir, necessàriament, pel consens institucional dels diferents estaments de la ciutat i per la cooperació amb els municipis dels voltants, amb mecanismes com el Pacte estratègic metropolità de Barcelona, i per la col·laboració amb la resta de l'Estat.